

# การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

## The Academic Administration Affecting early Childhood Development of Schools in Local Education Group 1 under the Department of local Administration

วรรณนิสา แพทย์กระโทก\*

### บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 2) ศึกษาพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 และ 3) ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียน จำนวน 122 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 360 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2559 - มีนาคม 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาระบบประกัน

\* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ตามลำดับ

2. พัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ส่งเสริมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม-อารมณ์ พัฒนาการด้านสติปัญญา ตามลำดับ

3. การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ส่งเสริมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีประสิทธิภาพในการทำนายได้ร้อยละ 53.9 โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## ABSTRACT

The purposes of this research were as 1) to study the academic administration of schools under Department of Local Administration, local education group 1, 2) to study early childhood development of schools under Department of Local Administration, local education group 1, and 3) to study the academic administration affecting early childhood development of schools under Department of Local Administration, local education group 1. The populations of this research were 122 schools and the samples were

97 schools with 360 subjects. The data of this quantitative study were collected from October 2016 to March 2018 through questionnaires, and then analyzed by percentage, frequencies, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and stepwise multiple regression.

### The results of the study were as found:

1) The overall view of academic administration of schools under Department of Local Administration, local education group 1, was excellent in the aspect of developing, In descending from most to least, it started with educational institute's curriculum, followed by evaluation, academic planning, developing internal education quality and standards assurance, developing learning process, institute's lesson planning, research for developing the quality of education and developing and supporting the formation of learning center respectively.

2) The overall view of early childhood development of schools under Department of Local Administration, local education group 1, was excellent in every aspect. In descending from most to least, it started with physical development, followed by social and emotional development, and cognitive development respectively.

3) The effectiveness of academic administration developing internal education quality and standards assurance, developing learning process, educational institute's

curriculum and to develop and encourage learning affecting early childhood development of schools under Department of Local Administration, local education group 1, was in predicting percent at 53.9 The overall result was found to have a relationship with statistical level at .01.

## บทนำ

สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถือว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตเป็นรากฐานที่ควรปลูกฝังตั้งแต่เล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพบุคคลให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมทุก ๆ ด้านในวัยต่อมา และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ(เยาวยา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 12) กล่าวว่า พัฒนาการของมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพโดยเฉพาะด้านสติปัญญาจะเจริญมากที่สุดช่วงปฐมวัย และพัฒนาการใด ๆ ในช่วงนี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่น ๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก (ธรรมบุญ นวลใจ, 2544, คำนำ) เด็กปฐมวัยเป็นช่วงสำคัญของชีวิต เนื่องจากพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุระหว่าง 3-6 ปี เป็นช่วงที่เด็กมีความเจริญทางสติปัญญาสูงสุด หากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและวางรากฐานเป็นอย่างดีก็จะทำให้เขามีความพร้อมอย่างเต็มที่ในการเริ่มต้นก้าวสู่การศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาในทุกด้านอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ให้เหมาะสม

กับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข เป็นคนดี คนเก่ง ของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 8)

ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะมีคุณภาพหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ เข้าใจขอบเขตหน้าที่ภาระความรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอย่างดี ไกรวัลรัตน์ (2558, หน้า 3) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพนั้น มิใช่เพียงแต่ครูผู้สอนเท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดีขึ้นได้ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาทุกระดับ (จันทร์ณี สงวนนาม, 2553 หน้า 143) งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใดผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา

ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตามขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานวิชาการ ในคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยที่สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 41)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 53 แห่ง จังหวัดปทุมธานี มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 22 แห่ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 21 แห่ง และจังหวัดสระบุรี มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 26 แห่ง รวมทั้งสิ้นมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 122 แห่ง อยู่ภายใต้การดูแลของสังกัด กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ซึ่งโรงเรียนในสังกัดทั้งหมดที่ได้รับการประเมินภายนอกและสำนักรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รอบสาม รายงานผลการประเมินแล้ว มีจำนวนทั้งสิ้น 91 แห่ง และอยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน 31 แห่ง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2557)

สำหรับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้สรุปจุดที่ควรพัฒนา มาตรฐานด้านผู้เรียนกลุ่มตัวบ่งชี้ที่ 1 ด้านร่างกาย เด็กควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กให้เหมาะสมกับวัย ควรฝึกให้เด็กได้รู้จักการดูแลและระมัดระวังตนเองให้ปลอดภัยจากการเล่น รวมทั้งการรักษาอนามัยที่ถูกต้อง กลุ่มตัวบ่งชี้ 2 ด้านอารมณ์ และจิตใจ เด็กควรได้รับการพัฒนาด้านความมั่นใจในตนเอง ฝึกความกล้าแสดงออกและส่งเสริมให้มีความหิรัญภาพ ด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง กลุ่มตัวบ่งชี้ 3 ด้านสังคม เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้มีพัฒนาการด้านสังคมสมวัยและมีลักษณะผู้นำ ผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าพูด กล้าสนทนาโต้ตอบคำถาม ควรได้รับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามวัฒนธรรมไทย ในด้านการทำความเคารพ การอ่อนน้อมถ่อมตน การมีระเบียบวินัย และรู้จักปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อตกลงของโรงเรียน กลุ่มตัวบ่งชี้ 4 ด้านสติปัญญา เด็กควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมฝึกทักษะกระบวนการคิดรวบยอด คิดอย่างมีเหตุผล ฝึกการสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การจำแนก การเปรียบเทียบ รู้จักการแยกประเภทหมวดหมู่ การสื่อสาร ฝึกประสบการณ์การเล่าเรื่อง รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ควรฝึกให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ส่งเสริมทักษะด้านการอ่านการเขียนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย ฝึกจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เหมาะสมตามศักยภาพของตน

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คุณภาพเด็ก ระดับการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และรักษา

ระดับคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ระดับปฐมวัยให้ยั่งยืน ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มตัวบ่งชี้ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโดยตรง ในการบริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ทักษะคุณลักษณะที่พึงประสงค์และภาวะสุขภาพ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ (มณีนีรัตน์ ภิณโณภาพสกุล, 2549, หน้า 15) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่จะเพิกเฉยไม่ได้ และเมื่อผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่มีการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพ รวมทั้งนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย ปรับปรุงการปฏิบัติงาน ใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจ การแก้ปัญหา หรือทำวิจัยต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กปฐมวัยในทุกสถานศึกษา

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

2.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

2.3 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

### ขอบเขตของการวิจัย

#### 1. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มการศึกษาจำนวน 4 จังหวัดได้แก่จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรีจำนวนทั้งหมด 122 โรงเรียน

#### 2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลกระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วย 8 ด้านด้วยกันคือ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 7) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยนำเอาผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 สำนักรับรองคุณภาพและการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้สรุปจุดที่ควรพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียนออกเป็น 3 ด้านคือ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านสติปัญญาและ 3) พัฒนาการด้านสังคม - อารมณ์

### 3. ขอบเขตด้านสถานที่

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่สำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

### 4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงมีนาคม พ.ศ. 2561

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
2. ทำให้ทราบพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
3. ทำให้ทราบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
4. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

## วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง จำนวน 6 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแนวทางในการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการเป็นแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close ended Question) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาตรฐานและตัวบ่งชี้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close ended Question) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

## การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อใช้สร้างข้อกระทงคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำแบบสอบถามที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งข้อคำถามที่ได้จะมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 แห่ง โดยเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 32 คน โดยดำเนินการเก็บด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา นำมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ( $\alpha$ -coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982

### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามโดยการจัดส่งข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 388 ฉบับ ได้รับข้อมูลแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.78

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มานำมาดำเนินการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 90 ชุด 360 ฉบับ

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดทำข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการและระดับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การพิจารณาขอบเขตค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เพื่อใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best, 1993)

4. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

### อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลและประเมินผล การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการ ประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งงานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักซึ่ง โรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่าหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนตามสภาพท้องถิ่นที่ตนเองอาศัย ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของปฐมวัยค่อนข้างแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาระดับอื่น ๆ ตรงที่ไม่ใช่หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา ไม่ใช่หลักสูตรเน้นประสบการณ์ ไม่ใช่หลักสูตรเน้นการแก้ปัญหาหรือสมรรถนะ แต่เป็นหลักสูตรที่เน้นพัฒนาการของเด็ก โดยมีอายุและพัฒนาการตามวัยของผู้เรียนเป็นกรอบในการพัฒนาสาระและประสบการณ์ดังนั้น

การบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับเยาวชนทัศนะคุปต์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งหลักสูตรปฐมวัยเป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของธรรมชาติเด็ก กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยที่ควรเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักแก้ปัญหา และแสดงความรู้สึกลึกซึ้งของตนเองอย่างอิสระ นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของคณิงสายแก้ว (2554) ได้กล่าวว่าการดำเนินงานร่วมกันในขั้นตอนของการวางแผนโดยการจัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย ควรจัดห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของแอนสุชะจิระ (2558) ได้กล่าวไว้ว่าสภาพการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลางผู้บริหารมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบครบถ้วนจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและผู้บริหารและครูปฐมวัยร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ศรีชนะราช (2552) ได้กล่าวไว้ว่าศึกษาสภาพจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวัดอำเภอวัฒนางิ้วหวัดสระแก้วพบว่าสภาพจริงการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนโดยภาพรวมและด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีกรอบแนวทางหรือทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีรายละเอียดของคุณลักษณะ

พึงประสงค์สาระการเรียนรู้ประสบการณ์สำคัญสาระที่ควรเรียนรู้การจัดกิจกรรมประจำวันและการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยกล่าวไว้อย่างชัดเจนง่ายต่อการนำมาปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม-อารมณ์ และพัฒนาการด้านสติปัญญา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมองของเด็กได้รับการสร้างและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเด็กในช่วงนี้จะเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต ซึ่งถ้าเราปล่อยให้เวลาอันมีค่านี้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ก็จะไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้ เพราะการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของมนุษย์จะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยเท่านั้น ซึ่งพัฒนาการเด็กปฐมวัยประกอบด้วยพัฒนาการ 3 ด้านได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสติปัญญาและพัฒนาการด้านสังคม-อารมณ์จากนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาวพ.ศ. 2550-2559 ได้ให้ความสำคัญหมายของเด็กปฐมวัยว่า “เด็กปฐมวัย” คือเด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วันหรือต่ำกว่า 6 ปี การจัดการการศึกษานั้นได้แบ่งเป็น 3 รูปแบบคือการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้น จึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการ

การปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิตให้เติบโตเป็นเด็กฉลาด และประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจันทรา นิสงวนนาม (2545) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยจะดำเนินได้สำเร็จขึ้นอยู่กับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่ควรจะนำแนวทางต่าง ๆ ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจะต้องเป็นผู้นำนโยบายการศึกษาของรัฐไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การบริหารวิชาการจึงเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารวิชาการในระดับปฐมวัยนั้นมีความแตกต่างจากการบริหารวิชาการในระดับการศึกษาอื่น คือ ในการบริหารวิชาการในระดับสูงขึ้นไปจะมุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการ แต่สำหรับเด็กปฐมวัยนี้มุ่งพัฒนาการและเตรียมความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของราศีทองสวัสดิ์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่าการศึกษานปฐมวัยมีความสำคัญในการเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์เพราะการจัดการศึกษาระดับนี้เป็นการปูพื้นฐานชีวิตให้กับเด็กโดยมีเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เจริญเติบโตและพัฒนาไปสู่รูปแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีได้มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้เนื้อหาวิชาแต่ต้องการให้พัฒนาการรับรู้และประสาทสัมผัส พัฒนาการสื่อสารโดยการฟัง พูด พัฒนาด้านบุคลิกภาพ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจได้ถูกต้อง รู้จักคิดวางแผนในการทำกิจกรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความรักชื่นชอบและภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดั่งามของชาติ และมีความคุณธรรมจริยธรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของระเบียบ เชี่ยวชาญ (2550) ได้กล่าวไว้ว่าการที่ผู้บริหารมีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการมีความรู้ความสามารถและเข้าใจการบริหารงานด้านวิชาการเป็นอย่างดีย่อมส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มตามศักยภาพสามารถเป็นพื้นฐานที่ดี และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในระดับสูงต่อไปและทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนในโอกาสต่อไป

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมากมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้การบริหารงานวิชาการด้านที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 คือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรง

ชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 6) กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จึงนำมาตรฐานการศึกษา มาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 1) ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น จัดการเรียนรู้การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546, หน้า 1) สอดคล้องกับไทร์ (Tyree, 1986, pp. 11-82) ศึกษาถึงการพัฒนาทักษะของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 3-5 ปีในด้านพัฒนาการทางภาษาอารมณ์สังคมและการเคลื่อนไหวร่างกายพบว่าผู้ปกครองที่ได้รับความรู้จะส่งผลดีต่อวิธีการในการแก้ปัญหาเด็กมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่ได้รับความรู้จึงเป็นไปตามที่หลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานที่

สนองความต้องการของเด็กที่ต้องการความรักความอบอุ่นความเข้าใจและความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ประสพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้จะเป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชนเพื่อพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 12) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 แต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กันเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดแนวการบริหารงานวิชาการตามความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับใช้ในโรงเรียนซึ่งได้มีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมด้านวิชาการในด้านต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 64) ซึ่งสอดคล้องกับไกรเลิศโพธิ์นอก (2542) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนและเป็นงานที่สำคัญยิ่ง เพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม การบริหารงานวิชาการจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลศรีพิกุลแกม (2551)กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพราะการพัฒนากระบวนการเรียน

รู้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา คือ การจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีพัฒนาการของผู้เรียนและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สอดคล้องกับนางนัสแก้ววงศ์ดี (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของศูนย์โรงเรียนวัดทองผาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ด้านการวางแผน มีการวางแผนปฏิบัติงานวิชาการการจัดการเรียนรู้การจัดหาสื่อการเรียนการสอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการจัดแหล่งการเรียนรู้การกำหนดวิธีการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาวิธีการในการจัดหาแหล่งเรียนรู้การพัฒนาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้การประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากจึงแสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้าฝ่ายวิชาการครูผู้สอนต่างมุ่งเน้นงานวิชาการซึ่งงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาจึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1.2 จากการวิจัยพบว่าพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมากจึงแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการกำหนดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.3 การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางจึงแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและพัฒนางานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางและกิจกรรมการเรียนการสอนให้ไปในแนวทางเดียวกัน

## 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

2.4 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาเชิงคุณภาพโดยการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ระดับลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากกว่าเดิมและได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถามอย่างเดียว

## บรรณานุกรม

### 1) หนังสือทั่วไป

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **แนวการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จันทร์านิ สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- ธรรมบุญ นวลใจ. (2544). **หัวใจแห่งการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 1-5 ขวบ**. กรุงเทพฯ: กำแก้ว.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การบริหารงานวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2542). **หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา**. ในเอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปี 2551**. กรุงเทพฯ : เพลินสตูดิโอจำกัด.

## 2) วิทยานิพนธ์/ สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

ไกรเลิศ โพธิ์นอก. (2542). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินญามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไกรวัลย์ รัตน์. (2560). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา**. วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 สิงหาคม 2557 - มกราคม 2558, หน้า 3.

คะเนิง สายแก้ว. (2554). **การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 1: จากข้อเสนอเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2554, หน้า 1.

นงนัส แก้ววงศ์ดี. (2548). **การบริหารงานวิชาการของศูนย์โรงเรียนวัดทองฝาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 4**. การค้นคว้าแบบอิสระ คีชาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นงลักษณ์ ศรีชนะราช. (2552). **สภาพจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา อำเภอดงหลวง จังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

มณีรัตน์ ภิรมย์ภาพสกุล. (2549). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ระเบียบ เชี่ยวชาญ. (2550). **การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ**. สารนิพนธ์ กศ.ม., สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

แอน สุชะจิระ. (2558). **การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า, ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม 2558, หน้า 7.

John W. Best. (1993). **Research in Education**. 3<sup>rd</sup>. th. New Jersey : Prentice - Hall Inc. p.190.

Tyree, C.L. (1986). **Development of Parenting Skills Taxonomy for Parent Education**. Dissertation Abstracts International.